

SSC Weekly Focus

บทความวิเคราะห์สถานการณ์ยุทธศาสตร์และความมั่นคงของประเทศรายสัปดาห์ | ฉบับที่ ๓๔/๕๗ | ๑๙ - ๒๕ พ.ค.๕๗

TIMELINE : วิกฤติยูเครนและรัสเซีย

ท่ามกลางภาวะความเสี่ยงของยูเครนที่ผ่านมาในช่วงหลายเดือนจนถึงขณะนี้ถือได้ว่าเข้าขั้นวิกฤติ ถล่มลึกเข้าสู่ความขัดแย้งอย่างรุนแรง และลุ่่มเสี่ยงที่จะเกิดสงครามแบ่งแยกดินแดน หลังรัสเซียส่งกำลังทหารยาตราทัพเข้ายึดพื้นที่ยุทธศาสตร์ในคาบสมุทรไครเมีย บนชายฝั่งทะเลดำ ทางตอนใต้ของยูเครนแห่งนี้ได้อย่างเบ็ดเสร็จเด็ดขาด ขณะที่ยูเครน ได้เตรียมกองทัพพร้อมเผชิญหน้ากับรัสเซียอย่างเต็มที่ ทั้งนี้ ประชาคมระหว่างประเทศก็ไม่ได้เพิกเฉย แต่กำลังอยู่ในขั้นพิจารณาทางเลือกต่างๆ ในการแก้วิกฤติยูเครน ที่กลายเป็นวิกฤติความขัดแย้งที่รุนแรงที่สุดระหว่างรัสเซียและมหาอำนาจตะวันตกตั้งแต่สิ้นสุดสงครามเย็น ...

ในการประชุมเพื่อหาทางออกวิกฤติการณ์ยูเครน ซึ่งจัดขึ้นที่เมืองคาร์คิฟ ทางภาคตะวันออกของประเทศ เมื่อกลางเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๗ ที่ผ่านมา บรรดาสมาชิกสภาและเจ้าหน้าที่จากภาคตะวันออกของยูเครนต่างวิจารณ์รัฐบาลกลางของกรุงเคียฟที่ยังขาดประสิทธิภาพและเสถียรภาพ โดยกล่าวหาว่ารัฐบาลเคียฟ เมินคำร้องทุกข์อันถูกต้องขอบรรณของจังหวัดต่างๆ ที่อยู่ในความควบคุมของกลุ่มติดอาวุธนิยมรัสเซีย ผู้กำลังต่อสู้เพื่อประกาศเอกราช โดยมีผู้นำรัฐบาลท้องถิ่นจากภาคตะวันออก

บางส่วนมองว่า การลงประชามติประกาศเอกราชอย่างไม่เป็นทางการที่เกิดขึ้นแล้วนั้น ถึงอย่างไรก็เป็นการ “แสดงเจตจำนงของประชาชน”

แต่อย่างไรก็ตาม กระแสวิพากษ์วิจารณ์เช่นนี้มีขึ้นในระหว่างการหารือเจรจากันของชาวยูเครน ซึ่งมีสหภาพยุโรปเป็นผู้ผลักดัน และมีจุดมุ่งหมายเพื่อแก้ไขวิกฤติการณ์ครั้งเลวร้ายที่สุดของประเทศ นับตั้งแต่สหภาพโซเวียตล่มสลายเมื่อปี ๑๙๙๑

Timeline : Ukraine VS Russia

Ukraine crisis: from Kiev to Crimea

2014

- 18-20 Feb. 82 killed in Kiev in attack by security forces
- 22 Feb Parliament deposes President Viktor Yanukovich
- 23 Feb Parliament president Oleksander Turchynov, elected interim president
- 24 Feb Russia contests legitimacy of new regime
- 25 Feb Russia places its forces on alert along frontier
- 27 Feb At Simferopol, the Russian-controlled Crimean parliament calls for referendum on autonomy
- 28 Feb Turchynov claims Moscow aggression after troops seize control of Belbek and Simferopol airports

2015

- 1 March Militias surround regional parliament in Simferopol. Russia has deployed 6,000 troops in Crimea and an additional 30 armoured personnel carriers
- 2 March Ukraine mobilises reserves. The US and Canada threaten to boycott the G8 summit in Sochi next June

Cultural divide

- Predominantly Ukrainian language
- Predominantly Russian language

๒๗ ก.พ.๕๗

- ทหารติดอาวุธ/ สวมหมวก/ ไม่มีเครื่องยศ/ มีพฤติการณ์นิยมรัสเซีย/ ยึดอาคารสำคัญในไครเมีย อาคารรัฐสภา ท่าอากาศยาน/ ละเมิดน่านน้ำยูเครน

๑ - ๑๕ มี.ค.๕๗

- ยูเครนประกาศพร้อมรบเต็มกำลัง/ ระดมพลทั่วประเทศ
- กองทัพเรือรัสเซียเริ่มฝึกทางทหารในเขตคาบสมุทรไครเมีย/ ไปแลนด์
- ปูดินแถลงสนับสนุนการกำหนดการปกครองด้วยตนเองของชาวยูเครน เพื่อตัดสินสถานภาพของตนเกี่ยวกับยูเครน แต่อ้างว่ารัสเซียจะไม่ผนวกไครเมียด้วยกำลัง
- สภาไครเมียสูงสุดลงมติว่าด้วยการเข้าเป็นส่วนหนึ่งของรัสเซียอย่างเต็มตัว หลังเป็นส่วนหนึ่งของยูเครนมานานกว่า ๒ ทศวรรษ
- รัฐสภารัสเซียให้อำนาจประธานาธิบดีรัสเซียใช้กำลังทหารในยูเครน หลังการแต่งตั้งนายกาโครเมียไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ เพื่อจัดการลงประชามติเอกราชปี ๕๗/ การเปลี่ยนแปลงรัฐบาลในไครเมีย

๑๖ - ๓๑ มี.ค.๕๗ : รัฐสภาไครเมียประกาศอิสรภาพจากยูเครนอย่างเป็นทางการและขอเข้าเป็นส่วนหนึ่งของรัสเซียอย่างเต็มตัว รัสเซียรับรองเอกราชของไครเมีย

๑ - ๑๕ เม.ย.๕๗ : รัฐสภายูเครนประกาศว่าไครเมียเป็นดินแดนที่ถูกรัสเซียยึดครองชั่วคราว

๑๖ - ๓๐ เม.ย.๕๗ : ผู้ประท้วงฝ่ายฝักใฝ่รัสเซียบุกยึดอาคารราชการต่างๆ ในอีกเมืองทางภาคตะวันออกของยูเครน

๑ - ๑๕ พ.ค.๕๗

- เตรียมความพร้อมเลือกตั้งประธานาธิบดีคนใหม่ของยูเครน วันที่ ๒๕ พ.ค.๕๗
- ประธานาธิบดีรัสเซีย หันมาสนับสนุนการเลือกตั้งประธานาธิบดีคนใหม่ของยูเครน

Infographic by : กศย.ศศย.สปท.

การแสดงท่าทีของรัสเซียต่อยูเครน

ประธานาธิบดี วลาดิเมียร์ ปูติน แห่งรัสเซีย แสดงการสนับสนุนการเลือกตั้งประธานาธิบดีคนใหม่ ในช่วงเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๗ ของรัฐบาลยูเครน ทั้งที่ ที่ผ่านมารัฐบาลมอสโกมีท่าทีไม่เห็นด้วยมาตลอด โดยระบุว่าเป็นการก้าวไปในทิศทางที่ถูกต้อง พร้อมกันนี้ได้กล่าวว่า การลงคะแนนเสียงจะไม่ตัดสินอะไรเลย หากสิทธิของพลเมืองทุกคนไม่ได้รับความคุ้มครอง อีกทั้ง ผู้นำรัสเซียได้หารือกับประธานาธิบดีสวิตเซอร์แลนด์ และประธานาธิบดีคนปัจจุบันขององค์การเพื่อความร่วมมือและความร่วมมือแห่งยุโรป (โอเอสซีอี) ที่กรุงมอสโก ในประเด็นที่รัสเซียถอนทหารออกจากภาคตะวันออกของยูเครนแล้ว แต่อย่างไรก็ตาม องค์การนาโต้ ยืนยันว่า ไม่เห็นความเปลี่ยนแปลงใดๆ ของกองทัพรัสเซียบริเวณชายแดน

นอกจากนี้ ผู้นำรัสเซีย ได้เรียกร้องให้รัฐบาลยูเครน ยุติปฏิบัติการทางทหารในภาคตะวันออกของประเทศ เพื่อแลกกับการถอนการลงคะแนนเสียงประชามติโดยกลุ่มผู้ชุมนุมฝักใฝ่รัสเซียที่ต้องการแยกตัวจากยูเครน ซึ่งนายอาร์เซนีย์ ยัตเซนยูค รักษาการนายกรัฐมนตรียูเครน โจมตีประธานาธิบดีรัสเซียต่อ ถ้อยคำแถลงว่ามีใจซ่อนเท็จจริง แต่ทั้งนี้ อาจเป็นการเปลี่ยนแปลงจุดยืนของรัฐบาลรัสเซียอย่างแท้จริงก็เป็นได้...

มุมมองของชาติตะวันตกต่อรัสเซียและยูเครน

ผู้นำสหรัฐฯ และผู้นำฝรั่งเศส ได้มีการหารือกันเกี่ยวกับบทลงโทษใหม่ต่อรัสเซียที่พยายามเข้าแทรกแซงปัญหาภายในของยูเครน โดยได้เน้นย้ำว่า รัสเซียจะต้องเผชิญกับมาตรการคว่ำบาตรที่รุนแรงมากขึ้น หากยังมีพฤติกรรมยั่วยุและทำให้เกิดความวุ่นวาย หรือการเลือกตั้งในยูเครนหยุดชะงัก พร้อมกับกล่าวชื่นชมความพยายามของรัฐบาลรักษาการยูเครนที่หวังจะทำให้เกิดการเลือกตั้ง ทั้งนี้ ในระหว่างการหารือ ผู้นำสหรัฐฯ ได้เรียกร้องให้ฝรั่งเศส ยกเลิกการขายเฮลิคอปเตอร์ และเรือให้กับรัสเซีย ซึ่งมีมูลค่า ๑,๖๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ด้วย นอกจากนี้ นายอังเดร เดสเชสเซีย รัฐมนตรีต่างประเทศของ

ยูเครน ก็ออกมาเรียกร้องให้ชาติตะวันตกหาหรือดำเนินการลงโทษคว่ำบาตรรัสเซียอย่างเร่งด่วนอีกด้วย

สงครามโลก ??? : ยุคโลกาภิวัตน์

ในมุมมองวิชาการมองว่าความขัดแย้งครั้งนี้จะไม่กลายเป็นสงครามโลก เพราะการก่อสงครามจะกระทบเศรษฐกิจทั่วโลก และเชื่อว่ามหาอำนาจต่างๆ จะไม่พยายามก่อสงคราม หากแต่ต้องหันกลับมาจับตาดูนโยบายเขตอิทธิพลรัสเซีย ซึ่งที่ผ่านมา รัสเซีย มองว่าการสูญเสียอิทธิพลในพื้นที่รอบๆ ยุคสิ้นสุดสหภาพโซเวียต เป็นการสูญเสียที่ยิ่งใหญ่ หลังจากนั้นมีความเป็นไปได้หลายแนวทาง

กรณี "ด้านลบ" คือ รัสเซียยังไม่หยุดที่ไครเมียและเดินทางต่อด้วยการยึดพื้นที่ตะวันออกของยูเครน หรือยูเครนทั้งประเทศ ซึ่งอาจก่อวิกฤติการณ์ที่หนักขึ้น อาจเป็นตัวอย่งให้จีน ดำเนินการตามในพื้นที่ทะเลจีนใต้ได้

กรณี "ด้านบวก" คือ รัสเซีย หยุดอยู่ที่ไครเมียและชาติตะวันตกป้องปรามไม่ให้ดำเนินการต่อ ส่งผลให้เกิดการจำกัดขอบเขตของปัญหา และหันมาส่งเสริมความร่วมมือกันต่อไป

สิ่งสำคัญ คือ ประเทศในพื้นที่รอบรัสเซีย จะต้องปรับนโยบาย ที่จะอยู่ร่วมกับรัสเซียอย่างไร รวมทั้งฝั่งตะวันตก ยุโรป และสหรัฐฯ ที่ต้องปรับนโยบายใหม่ให้ลดความแข็งแกร่ง รวมถึงแนวทางที่ต้องการลดอิทธิพลของรัสเซีย โดยต้องยอมรับ "เขตอิทธิพลของรัสเซีย" ที่จะไม่เข้าไปก้าวก้าว

ท้ายที่สุด หน่วยงานความมั่นคงของไทย รวมถึงประเทศในอาเซียน สามารถใช้ปรากฏการณ์ดังกล่าวเป็นบทเรียน/แนวทางในการดำเนินการกับปัญหาความร่วมมือภูมิภาคต่อไปได้...๑-

อ้างอิง :

- ◇ <http://www.bbc.com/news/world-europe-26463731>
- ◇ <http://stream.wsj.com/story/deadly-clashes-in-ukraine/SS-2-457850/>
- ◇ <http://www.mirror.co.uk/news/world-news/ukraine-crisis-live-updates-after-3204804>
- ◇ <http://www.euronews.com/2014/03/04/live-updates-putin-breaks-the-silence-on-ukraine/>

เพื่อประโยชน์ในการพัฒนา SSC Weekly Focus กรุณาส่งข้อคิดเห็นของท่านมายัง คณะผู้จัดทำ (กศย. ศศย. สปท.) โทร / โทรสาร : ๐๒ ๒๗๕ ๕๗๑๕

๑. ท่านสนใจประเด็นใดเพิ่มเติม / เห็นว่าควรศึกษาเพิ่มเติม

- การเมือง เศรษฐกิจ สังคม วิทยาศาสตร์ / เทคโนโลยี การทหาร พลังงาน / สิ่งแวดล้อม
- อื่นๆ

๒. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

